

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	1-й освітньо-професійний
Кафедра	Архітектури	Рік навчання	1-й
Галузь знань	19 "Архітектура та будівництво"	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу професійної підготовки
Спеціальність	191 "Архітектура та містобудування"	Семестр	1-й

ОСНОВИ АРХІТЕКТУРНОЇ КОМПОЗИЦІЇ І ПРОЄКТНОЇ ГРАФІКИ

Семестр 1 (осінній, 1 вересня - 14 грудня 2021 р.)

Викладач	Благовестова Олена Олександрівна, доцент каф. арх., PhD (канд. архітектури)
E-mail	blagovestova.ksada@gmail.com
Заняття	1 семестр: практичні заняття – за розкладом
Консультації	1 семестр середа 14.45-17.30 за необхідності
Адреса	61002, Харків, вул. Мистецтв, 8, корпус 2, поверх 3, ауд. 302
Телефон	057 706-02-46, кафедра «Архітектури»

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи, тільки у робочі дні. Умови листування:

- 1) в **темі** листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Основи архітектурної композиції і проєктної графіки);
- 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи не розглядатимуться;
- 3) файли підписувати таким чином: **прізвище студента_завдання**.

Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.

Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані:

1. На пошту викладача: blagovestova.ksada@gmail.com, розсортовані по теках (з відповідними назвами) та збережені у архівному форматі (ZIP, RAR).

Архів підписувати таким чином: **ОАКПГ_прізвище студента_група**.

2. На месенджер Telegram, у групу що створюється відповідно поточного учебного проекту.

Консультавання з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу обов'язкової дисципліни та підготовки її практичної/методичної стратегії. Студент може для ознайомлення запропонувати теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Креслярські інструменти: олівець графітний, олівець механічний (0,35 мм), стержні до механічного олівця (0,35, твердість грифеля: В, НВ, Н), папір для ескізування, міліметровий папір, папір для макетування, гумка, циркуль, лінійка, інерційна лінійка, планшет 30*40, планшет 60*80, лайнер (0,05; 0,5; 0,8) та акварельні фарби. Комп'ютерна техніка (ноутбук, проєктор тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

У дисципліні "Основи архітектурної композиції і проєктної графіки" викладено єдині поняття про ключові категорії композиції об'ємно-просторових форм у архітектурі.

Метою дисципліни є активізація творчої ініціативи студента, ознайомлення з основними властивостями і

закономірностями організації об'ємно-просторових форм, а також навчання студентів принципам і засобам проектування об'єктів архітектури, що включає розділи: архітектурна композиція і графічне виконання архітектурного проекту. Висвітлено питання масштабності як композиційної групи, поняття ритму, симетрії та асиметрії, контрасту, методи роботи з графічними матеріалами, акварельними фарбами тощо.

Завданнями дисципліни є:

- освоєння термінології архітектурної композиції;
- освоєння загальних принципів та системи певних закономірностей композиційних рішень;
- освоєння основних прийомів виявлення форми та основ кольорознавства;
- розвиток здібностей аналізувати та застосовувати у творчості знання світової художньої культури;
- набуття навичок зі збору інформації для реалізації авторського задуму;
- набуття навичок роботи з різними матеріалами та інструментами;

У підсумку вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- властивості, принципи та закономірності організації об'ємно-просторової композиції;
- композиційні теорії, школи та напрями, різноманітність принципів гармонізації в архітектурі та містобудуванні;
- функціональні, естетичні, конструктивно-технічні та інші основні вимоги, закони, принципи та засоби формування архітектурної форми;
- принципи аналізу існуючих та синтезу нових архітектурних форм;
- основні графічні способи вираження архітектурного задуму;
- правила виконання шрифтових написів;

вміти:

- використовувати принципи та закономірності організації об'ємно-просторової композиції при створенні архітектурних форм;
- аналізувати закономірності та принципи існуючих архітектурних форм;
- демонструвати усвідомлення та можливість застосування здобутих знань у творчому розвитку та професійному становленні;
- виконувати відмивання аквареллю;
- виконувати стилізацію форм (рослинних, тварин);

КОМПЕТЕНТНОСТІ БАКАЛАВРА, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері містобудування та архітектури, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, на основі застосування сучасних архітектурних теорій та методів, засобів суміжних наук.

ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК02. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК07. Здатність приймати обґрунтовані рішення

СК02. Здатність застосовувати теорії, методи і принципи фізико-математичних, природничих наук, комп'ютерних технологій для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

СК03. Усвідомлення особливостей розвитку історичних і сучасних стилів в архітектурі, містобудуванні, мистецтві та дизайні України та зарубіжних країн.

СК06. Здатність до виконання технічних і художніх зображень для використання в архітектурно-містобудівному, архітектурно-дизайнерському і ландшафтному проектуванні.

СК07. Усвідомлення основних законів і принципів архітектурно-містобудівної композиції, формування художнього образу і стилю в процесі проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК08. Усвідомлення теоретико-методологічних основ архітектурного проектування будівель і споруд, містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів.

СК09. Здатність розробляти архітектурно-художні, функціональні, об'ємно-планувальні та конструктивні рішення, а також виконувати креслення, готувати документацію архітектурно-містобудівних проєктів.

СК15. Здатність до здійснення комп'ютерного моделювання, візуалізації, макетування і підготовки

наочних ілюстративних матеріалів до архітектурно-містобудівних проєктів.

СК16. Усвідомлення загальних теоретичних, методичних і творчих засад архітектурного проєктування.

ПР03. Застосовувати теорії та методи фізико-математичних, природничих, технічних та гуманітарних наук для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР05. Застосовувати основні теорії проєктування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР07. Застосовувати програмні засоби, ІТ-технології та інтернет-ресурси для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

ПР10. Застосовувати сучасні засоби і методи інженерної, художньої і комп'ютерної графіки, що використовуються в архітектурно-містобудівному проєктуванні.

ПР11. Застосовувати художньо-композиційні засади в архітектурно-містобудівному проєктуванні.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи архітектурної композиції і проєктної графіки» - одна з базових дисциплін в формуванні знань за спеціальністю 191 "Архітектура та містобудування», яка формує професійний та культурний рівень студента в галузі композиційних методів організації та гармонізації архітектурного середовища, який допомагає в подальшій проєктній діяльності.

Дисципліна вивчається протягом 2 семестрів (осіннього та весняного семестру 1-го курсу) (13 кредитів ECTS, 390 навчальних годин, з них в осінньому семестрі: лекційні заняття (30 годин), практичні заняття (75 годин), самостійна робота (100 годин). Структура дисципліни складається з 2-х змістових модулів. Вивчення курсу завершується заліком у 1-му семестрі.

Тема	Години (лекції, практичні)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1-й семестр				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВВЕДЕННЯ В АРХІТЕКТУРНУ КОМПОЗИЦІЮ ТА ГРАФІКУ				
Тема 1. Архітектурна композиція та графіка в діяльності архітектора	14	Визначення ролі композиції в архітектурній діяльності, розмежування частин теорії композиції в архітектурі, рівнів композиційної організації архітектурних об'єктів, визначення основних засобів архітектурної композиції, закономірностей та принципів архітектурної композиції	Композиційна сітка на форматі А2	9
Тема 2. Об'єктивні властивості форми	14	Виявлення рівней архітектурного формоутворення, поняття символіки, морфології феноменології архітектурної форми, виявлення основних властивостей архітектурної форми: геометричного виду, величини, положення, масивності і просторовості, фактури і текстури, розчленованості або цілісності, динамічності або статичності, врівноваженості, коліру, світлотіні та тектонічності	Стафаж та фактури на форматі А3	9

Тема 3. Види архітектурних композицій. Композиція внутрішнього простору та зовнішніх об'ємів.	14	Знайомство з особливостями формування композиції внутрішнього і зовнішнього простору архітектурних об'єктів, системами угруповання просторів всередині будівлі, зв'язок внутрішніх просторів з зовнішнім середовищем	Сполучення на форматі А2.	9
Тема 4. Симетрія. Типи симетрії	14	Знайомство з поняттям симетрії в архітектурі, визначення базових типів симетрії: дзеркальної, центрально-осьової, переносної, симетрії сітчастих орнаментів і щільних упаковок, спіральної, симетрії подоби. Визначення симетрії, асиметрії, дисиметрії, антисиметрії.	Шрифти. Шрифтова композиція на форматі А2	9
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАСОБИ АРХІТЕКТУРНОЇ КОМПОЗИЦІЇ ТА ГРАФІКИ				
Тема 5. Ритм в архітектурі. Види ритмічних та метричних рядів	14	Визначення ритму в архітектурі. Закономірності ритмічного удару та інтервалу, метричний та ритмічний ряди, побудова рядів на основі метричної та ритмічної прогресії, ритмічні перетворення, ритмічні закономірності в побудові об'ємно-просторових форм і різних різновидів композицій	Ордерна композиція на форматі А2	10
Тема 6. Пропорції	14	Визначення поняття геометричної подоби та гармонії, пропорційність частей і цілого в архітектурній композиції (геометричні та арифметичні прийоми), архітектурні ордери та модульні пропорції у архітектурі минулого, «золотий перетин», модульні пропорції в сучасній архітектурі, побудова пропорційних рядів	Відмивка аквареллю. Композиція з геометричних фігур (трикутник, коло, прямокутник) на форматі А2	10
Тема 7. Засоби архітектурної композиції	21	Поняття архітектурної тектоніки, архітектурні тектонічні системи, конструктивні прийоми та матеріали, їх тектонічна виразність, поняття масштабності в архітектурі, прийоми та засоби вираження масштабності, поняття тотожності, нюансу та контрасту.	1. Відмивка концентричного кола та прямокутників (контраст, нюанс). Формат А2 2. Відмивка архітектурного об'єкту. Формат А2.	24

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Основна форма вивчення курсу — виконання практичних завдань за темою курсу та засвоєння теоретичних знань на основі лекцій та рекомендованої викладачем нормативної літератури і посібників.

Метод повідомлення нових знань — лекційний матеріал та практична робота в процесі виконання завдань.

Мета запропонованих завдань — формування у студента теоретичних знань та практичних навичок в галузі архітектурної композиції, використання їх в архітектурній праці з метою подальшого самостійного вирішення творчих завдань.

Самостійна робота студентів курсової роботи складається з вивчення літератури для підготовки до

виконання завдань, аналізу і вибору композиції графічної роботи, створення розгорток, підготовки макетів для здачі, їх декоративне оздоблення. Студент повинен детально вивчити методи та прийоми макетування, основи архітектурної композиції, теорію світлотіні.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковою формою контролю опанування і закріплення знань з дисципліни є диференційований залік. Для отримання оцінки заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів практичної та самостійної роботи.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90-100	A	A+ 98-100	задовільно	64-74	D
			A 95-97		60-63	E
			A- 90-94	незадовільно	35-59	FX
добре	82-89	B		незадовільно (повторне проходження)	0-34	F
	75-81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу.

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами, попередженням викладача та інформуванням деканату), а також запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання теми (виконання завдань практичної частини курсу) відбувається неодмінно в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких причин.

Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з

дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.

ПОЛІТИКА ЩОДО ДЕДЛАЙНІВ ТА ПЕРЕСКЛАДАННЯ: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх роботах: доповідях, статтях, проектних розробках, тезах тощо). Кожен випадок порушення академічної доброчесності розглядається як ситуація, що негативно впливає на рейтинг здобувача і оцінку його роботи. У разі прояву плагіату – копіювання в статті/рефераті чужих матеріалів без посилання на справжнього автора чи оригінал виробу (твору), студент не тільки не отримує балів, але й стає суб'єктом обговорення та покарання згідно положення «Про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (<https://ksada.org/doc/polojennya-honesty-2020.pdf>).

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrainy/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>; <https://saiup.org.ua/novvny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-nadumtsi>

РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ КУРСУ (за розкладом осіннього семестру 2021-2022 н.р. року)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1	2	3	4	5	6	7
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ВВЕДЕННЯ В АРХІТЕКТУРНУ КОМПОЗИЦІЮ ТА ГРАФІКУ						
03.09	1	Лекційне	Визначення ролі композиції в архітектурній діяльності, розмежування частин теорії композиції в архітектурі, рівнів композиційної організації архітектурних об'єктів	2		
03.09	1	Практичне	Знайомство з інструментарієм архітектора для графічних презентацій	5		Ескіз сітки на форматі А2
10.09	1	Лекційне	Визначення основних засобів архітектурної композиції, закономірностей та принципів архітектурної композиції	2		
10.09	1	Практичне	Побудова сітки в чистовому вигляді	5		Сітка на форматі А2
17.09	2	Лекційне	Виявлення рівней архітектурного формоутворення, поняття символіки, морфології феноменології архітектурної форми	2		
17.09	2	Практичне	Стафаж та антураж, методи їх відображення в архітектурній графіці	5		Ескіз стафажа та фактури на форматі А3
24.09	2	Лекційне	Виявлення основних властивостей архітектурної форми: геометричного	2		

			виду, величини, положення, масивності і просторовості, фактури і текстури, розчленованості або цілісності, динамічності або статичності, врівноваженості, коліру, світлотіні та тектонічності			
24.09	2	Практичне	Побудова стафажу з матеріалами в чистовому вигляді	5		Стафаж та фактури на форматі А3
01.10	3	Лекційне	Знайомство з особливостями формування композиції внутрішнього і зовнішнього простору архітектурних об'єктів	2		
01.10	3	Практичне	Основні методи побудови різних типів сполучень, побудова волоти іонічного ордеру	5		Сполучення на форматі А2 (Ескіз)
08.10	3	Лекційне	Системами угруповання просторів всередині будівлі, зв'язок внутрішніх просторів з зовнішнім середовищем	2		
08.10	3	Практичне	Чистове оформлення сполучень з обводкою лайнером (рапідграфом)	5		Сполучення на форматі А2
15.10	4	Лекційне	Знайомство з поняттям симетрії в архітектурі, визначення базових типів симетрії: дзеркальної, центральньо-осьової, переносної, симетрії сітчастих орнаментів і щільних упаковок, спіральної, симетрії подоби.	2		
15.10	4	Практичне	Основні типи шрифтів, побудова різних типів шрифтів, шрифт «зодчего»	5		Шрифтова композиція на форматі А2 (ескіз)
22.10	4	Лекційне	Визначення симетрії, асиметрії, дисиметрії, антисиметрії.	2		
22.10	4	Практичне	Чистове оформлення шрифтової композиції	5	Поточний перегляд	Шрифтова композиція на форматі А2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАСОБИ АРХІТЕКТУРНОЇ КОМПОЗИЦІЇ ТА ГРАФІКИ						
29.10	5	Лекційне	Визначення ритму в архітектурі. Закономірності ритмічного удару та інтервалу, метричний та ритмічний ряди, побудова рядів на основі метричної та ритмічної прогресії	2		

29.10	5	Практичне	Різні типи ордерних систем, правила їх побудови	5		Ордерна композиція на форматі А2 (ескіз)
05.11	5	Лекційне	Ритмічні перетворення, ритмічні закономірності в побудові об'ємно-просторових форм і різних різновидів композицій	2		
05.11	5	Практичне	Чистове оформлення ордерної композиції	5		Ордерна композиція на форматі А2
12.11	6	Лекційне	Визначення поняття геометричної подоби та гармонії, пропорційність частей і цілого в архітектурній композиції (геометричні та арифметичні прийоми),	2		
12.11	6	Практичне	Правила відмивки аквареллю, побудова відмивки на різних типах геометрії	5		Ескіз композиції з геометричних фігур на форматі А2
19.11	6	Лекційне	Архітектурні ордери та модульні пропорції у архітектурі минулого, «золотий перетин», модульні пропорції в сучасній архітектурі, побудова пропорційних рядів	2		
19.11	6	Практичне	Відмивка композиції з геометричних фігур	5		Відмивка аквареллю. Композиція з геометричних фігур (трикутник, коло, прямокутник) на форматі А2
26.11	7	Лекційне	Поняття архітектурної тектоніки, архітектурні тектонічні системи, конструктивні прийоми та матеріали, їх тектонічна виразність	2		
26.11	7	Практичне	Контрастна та нюансна відмивка в архітектурній графіці	5		Побудова ескізу концентричного кола та прямокутників. Формат А2
03.12	7	Лекційне	Поняття масштабності в архітектурі, прийоми та засоби вираження масштабності	2		

03.12	7	Практичне	Методи відмивки архітектурних об'єктів, підбір кольорової гами	5		Побудова ескізу архітектурного об'єкту. Формат А2
10.12	7	Лекційне	Поняття тотожності, нюансу та контрасту в архітектурі.	2		
10.12	7	Практичне	Відмивка архітектурного об'єкту	5	Поточний перегляд	Відмивка архітектурного об'єкту. Формат А2

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–9
2	Поточний контроль	0–9
3	Поточний контроль	0–9
4	Поточний контроль	0–9
5	Поточний контроль	0–10
6	Поточний контроль	0–10
7	Поточний контроль	0–24
	Залік	0–20
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні відповідей на питання рубіжного контролю (тести), при складанні реферату за обраною темою, підготував відео матеріали за темою, додатково підготував тези доповіді для наукової конференції, виступив з доповіддю на студентській конференції.
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні відповідей на питання рубіжного контролю (тести), при складанні реферату за обраною темою, підготував відео матеріали за темою.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні відповідей на питання рубіжного контролю (тести).
B	12–15	32–35	Студент добре опанував обсяг матеріалу самостійного курсу.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теми та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
D	4–7	10–21	Студент у недостатньому обсязі опанував матеріал самостійного курсу.
E	1–3	1–9	Студент у недостатньому обсязі опанував матеріал самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу

			аналогів, помилки в обробці графічного матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на залік без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час практичних занять (1–3), за виступ на конференції або за публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5-10).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Архітектурна композиція. Курс практичних занять та завдань : навч. посіб. / М. М. Обідняк, О. Б. Білінська. - Л. : Львівська політехніка, 2011. - 152 с.
2. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення): Навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. — К.: Каравела, 2004. — 304 с.
3. Шаповал Н.Г. Прикладна теорія архітектурної композиції: Навч. посібник. /Н.Г. Шаповал. — К.: КНУБА, 2000. — 372 с
4. Тимофієнко В.І. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття. /В.І. Тимофієнко. — К.: Головкиївархітектура, 2002. — 472 с
5. Бондар О. Я. Золотий переріз і неевклідова геометрія в науці та мистецтві. Львів : НВФ „Українські технології”, 2005. 198 с
6. Яремків М. М. Композиція: творчі основи зображення : навч. посіб. Тернопіль : Підручники і посібники, 2005. 112 с.
7. Krier R. Architectural Composition. Fellbach : Edition Axel Menges, 2010. 344 p.
8. Cortlandt Curtis N. The Secrets of Architectural Composition. New York : Dover Publications Inc., 2010. 252 p.
9. Петришин Г. П., Обідняк М. М. Архітектурна графіка : навч. посіб. для студ. базового напрямку 6.12.01 "Архітектура". Львів : РАСТР-7, 2009. 270 с.
10. Петришин Г. П. Архітектурна композиція [Текст] : конспект лекцій для студ. Ін-ту архіт. / Г. П. Петришин, Ю. В. Ідак, І. Л. Щербаков. - Л. : Растр-7, 2011. - 85 с. : рис. - Бібліогр.: с. 84-85

Допоміжна література:

1. Francis D. K. Ching. Architectural Graphics. New York : John Wiley & Sons Inc, 2015. 272 p.
2. Rendow Y. Architectural Drawing : A Visual Compendium of Types and Methods. New York : John Wiley & Sons Inc, 2012. 608 p.
3. Beverley Robinson J. Architectural Composition : An Attempt to Order and Phrase Ideas Which Hitherto Have Been Only Felt by the Instinctive Taste of Designers. Charleston SC : Nabu Press, 2010. 286 p.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Національна бібліотека ім. В. І. Вернадського. [URL:http://www.nbu.gov.ua/](http://www.nbu.gov.ua/)